

A B C D E F G H I J K L M N O P R S T U V X Y Z

Nr

1. Obiekt

D. KAPLICA W ZESPOLE PAŁACOWYM,
OB. KOŚCIÓŁ PARAFIALNY p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny

2. Czas powstania

1. 1800-1803,
1945 r., 1947 r.

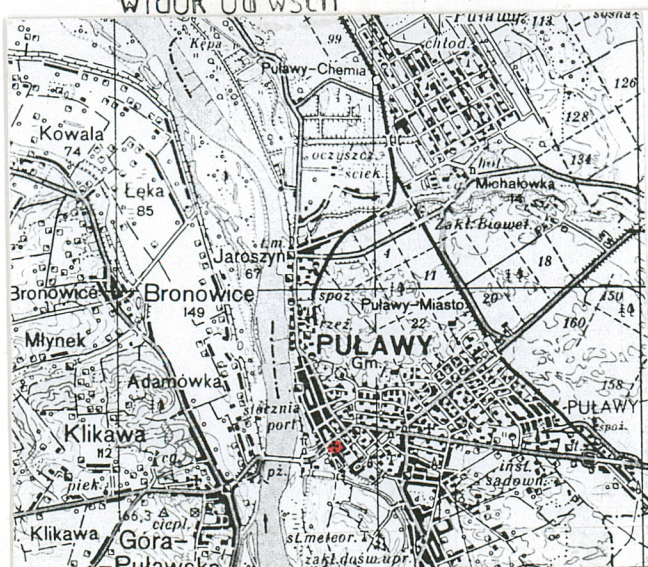
3. Miejscowość

PULAWY

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

widok od wsch

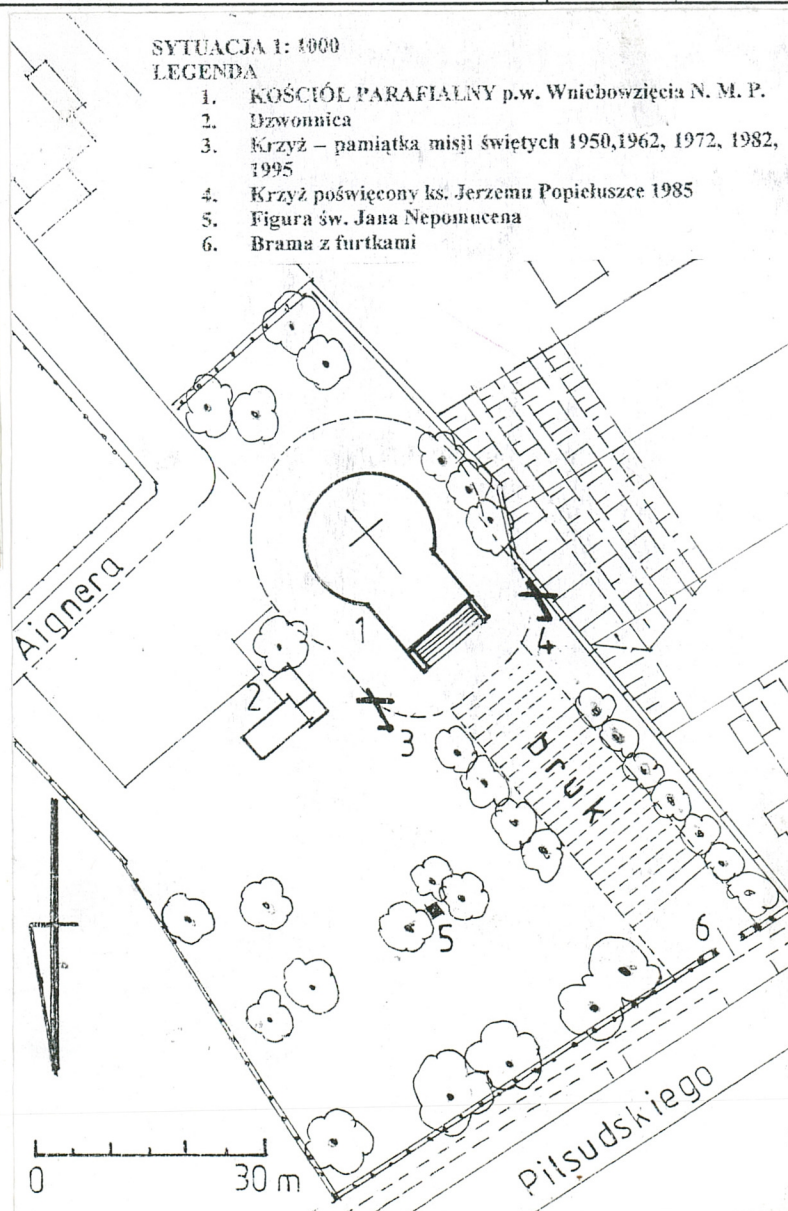

orientacja 1:55000

SYTUACJA 1:1000

LEGENDA

1. KOŚCIÓŁ PARAFIALNY p.w. Wniebowzięcia N. M. P.
2. Dzwonnica
3. Krzyż – pamiątka misji świętych 1950, 1962, 1972, 1982, 1995
4. Krzyż poświęcony ks. Jerzemu Popieluszcze 1985
5. Figura św. Jana Nepomucena
6. Brama z furtkami

4. Adres

24-100 Pulawy

nr hipoteczny

nr działki 1277, 1282

5. Przynależność administracyjna

lubelskie
województwo
loco Pulawy Miasto
powiat gmina

6. Poprzednie nazwy miejscowości

od 1846 r. – Nowa Aleksandria

7. Przynależność administracyjna przed II 1999

województwo lubelskie
gmina loco

8. Właściciel i jego adres

Parafia rzym.-kat. p. w. Wniebowzięcia NMP
24-100 Pulawy
ul. Chrystiana P. Aignera

9. Użytkownik i jego adres

j. w.

10. Rejestr zabytków

A/150 16. 01. 1967 r.

Nr.....data.....

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu

Kościół wzniesiono w l. 1800-1803 w stylu dojrzałego klasycyzmu, jako kaplicę pałacową i mauzoleum rodzinne z inicjatywy księcia Adama Kazimierza Czartoryskiego. Intencją księcia było między innymi upamiętnienie pamięci matki – Marii Sieniawskiej. Świątynię udostępniano ludności miejscowej. Autorem projektu był nadworny architekt Czartoryskich - Christian Piotr Aigner, a dekorację sztukatorską wykonał Fryderyk Bauman. Opodal kościoła zbudowano wolnostojącą dzwonnice.

Parafię erygował przy kaplicy 30.10.1919 r. bp Mariana Fulman. Powstała z terenów należących do parafii włostowickiej. W 1933 r. wzniesiono plebanię. Kościół ucierpiał podczas działań II wojny św. – uszkodzono kopułę i portyk. Naprawę podjęto po zakończeniu działań wojennych. Por. poz. 18. W 1975 r. terytorium parafii zostało zmniejszone, przez oddzielenie części miasta na rzecz nowej parafii p. w. MB Różańcowej.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacja, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

SYTUACJA: Kościół położony na pn. skraju zespołu pałacowo-parkowego, na wysuniętym cyplu wysokiej skarpy nadrzecznej, dostępny od ul. J. Piłsudskiego, biegnącej ku mostowi przez Wisłę. Działka kościelna wygradzona jest murem pełnym. Od poziomu ulicy do kościoła prowadzi strome wejście po wydłużonych, wyłożonych otoczkami spocznikach. W poziomie ulicy na osi portyku murowana brama. W skład zespołu wchodzi również położona na pd. plebania, dom parafialny oraz dzwonnica usytuowana na pn. wsch. od świątyni. Bezpośrednie otoczenie kościoła utwardzone cementem; na działce występują nieregularne nasadzenia lip i jesionów; zejście po skarpie ku ulicy – obsadzone topolami; przy obiekcie - kolistą kwatery bukszpanowa.

MATERIAŁ, KONSTRUKCJA:

Ściany – murowane z cegły, na zaprawie wapienno – piaskowej, obustronnie tynkowane;

Fundamenty – murowane z cegły, na zaprawie wapienno – piaskowej;

Stropy i sklepienia – murowana kopuła, z przeszklonym świetlikiem; obejście przekryte odcinkową kolebką na gurtach; portyk – odcinkowa kolebka na gurtach z kasetonami;

Dachy – konstrukcja drewniana; patrz. Uwagi

Pokrycie dachu – blacha miedziana, przeszklony świetlik;

Posadzki i podłogi – marmurowa szachownica czarno – biała; płyty piaskowca w interkolumniach oraz w aneksie frontowym;

Schody – wejściowe – marmurowe, z metalową balustradą i drewniana poręczą; na chór – drewniane, kręte z metalowymi balustradami;

Okna – półkoliste, wielopodziałowe, ramy metalowe; w przedsionku – wąskie prostokątne, ramy metalowe;

Drzwi – główne dwuskrzydłowe, płycinowe, okuwane mosiężnymi ćwiekami (główki w formie rozetek); w przedsionku jednoskrzydłowe.

RZUT: Budowla jednoprzestrzenna, na planie koła z prostokątnym aneksem (przedsionek; symetryczne klatki schodowe) od frontu oraz sześciokolumnowym portykiem poprzedzonym schodami marmurowymi (9 stopni). Ściany wewnętrzne przeprute naprzemiennie 11 prostokątnymi i półkolistymi niszami. Obejście kolumnowe.

BRYŁA: Korpus główny w formie rotundy, z pełnej wysokości aneksem frontowym, poprzedzonym monumentalnym portykiem kolumnowym, nakryty kopułą ze świetlikiem. Portyk zwieńczony trójkątnym tympanonem., nakryty dachem dwuspadowym, poprzedzony schodami.

ELEWACJE: Front osłonięty portykiem wspartym na ośmiu (sześciu zewnętrznych i dwóch wewnętrznych) kolumnach korynckich, podpierających prawidłowe korynckie belkowanie, w partii fryzu napis – wezwanie kościoła: „W NIEBO WZIĘTEY BOGA RODZICY”, zwieńczony trójkątnym tympanonem. Portyk osłania drzwi, nad którymi napis: „POMNY NA WIARĘ I CNOTY UKOCHANAY/ MARYI Z SIENIAWSKICH XSIEŻNY CZARTORYSKI W. R./ ADAM KAZIMIERZ POŚWIEĆA” oraz odcinki fryzu festonowego. Pozostała część korpusu rozcłonkowana dwoma profilowanymi gzymсами: kordonowym i podokiennym, nad którym szereg półkolistych okien. Sklepienie portyku ozdobione kasetonami wypełnionymi płaskorzeźbionymi rozetkami.

WNĘTRZE i WYPOSAŻENIE: Przestrzeń wewnętrzną otacza galeria z amfiteatralnymi, drewnianymi siedzeniami, wsparta na dwunastu jońskich kolumnach. Ściany rozcłonkowane naprzemiennie półkolistymi i prostokątnymi niszami, zwieńczone profilowanym gzymsem. Wnętrze oświetlone poprzez półkoliste okna nad galerią i oszklony świetlik w zwieńczeniu kopuły, malowanej w ośmioboczne i romboidalne kasetony. Dekoracja sztukatorska obejmuje: kapitele kolumn i belkowanie galerii, z gładkim, szerokim malowanym (motywy wieńców z rozwianymi wstęgami i głowy aniołków) fryzem. Do wyposażenia należą również: murowana ambona, z konsolami o motywach esownicy i liści akantu (z tyłu – drewniana szafa na przybory kościelne); 2 konfesjonały neogotyckie, 2 neogotyckie kropielnice, ołtarz główny wymurowany w 1966 r., w miejsce pierwotnego, drewnianego; marmurowy ołtarz boczny z drewnianym krucyfiksem; organy z 1957 r. wykonane przez firmę Emila Narolskiego z Jarosławia. 2 obrazy olejne w niszach obejścia (mal. A. Michalak); w niszy na osi głównej – współczesna płyta marmurowa z napisem : TU SPOCZYWAŁO SERCE ADAMA KAZIMIERZA KSIĘCIA CZARTORYSKIEGO (1734 -1823) AD 2000 Fundator Zakład Kamieniarski „ROMB”

INSTALACJE: elektryczna, odgromowa, grzewcza,

14. Kubatura

2710 m³

15. Powierzchnia użytkowa

325 m²

16. Przeznaczenie pierwotne

kaplica pałacowa

17. Użytkowanie obecne

kościół parafialny

18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja

1945 r. – odbudowa po zniszczeniach wojennych;

1947 r. – rekonstrukcja kopuły;

1973 r. – remont generalny;

od 1998 r. do chwili obecnej trwa remont konserwatorski, w ramach którego przeprowadzono (dane WUOZ Lublin):

- remont i malowanie ścian zewnętrznych
- konserwację polichromii kopuły
- konserwację polichromii sklepienia obejścia
- konserwację kolumnady obejścia
- konserwację kamiennej ambony
- konserwację portyku (kolumny, sklepienie)

Obecnie trwają prace przy konserwacji drzwi wejściowych.

19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie, instalacje)

Dobry. Planowany remont podpiwniczenia pod przedsionkiem.

20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Utrzymanie obecnego stanu. Bez uwag.

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

24. Uwagi różne

wg inf. proboszcza, strych kościoła jest nie dostępny

25. Opracował

tekst dr Grażyna Michalska 2004 r.

plany, rysunki dr Grażyna Michalska

zdjęcia fotograf. mgr J. Studziński

miejsce przechowywania negatywów WUOZ Lublin

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

22. Bibliografia

1. Jaroszewski T. S., Puławy w okresie klasycyzmu, W: Teka Konserwatorska. Puławy, praca zbiorowa pod red. S. Lorentza, Warszawa 1962 r., z. 5, s. 64-85.
2. Zahajkiewicz M., Diecezja Lubelska. Informator historyczny i administracyjny, Lublin 1985 r.

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

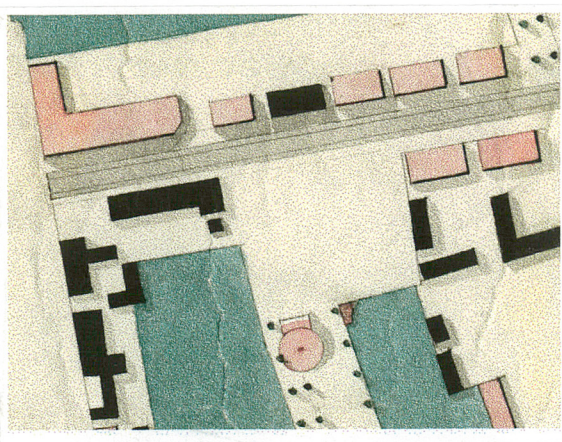
23. Źródła ikonograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

1. Widok kościoła wraz z otoczeniem, rys. piórkiem ze zb. Stanisława Kostki Potockiego, Biblioteka narodowa w Warszawie, Zbiory Graficzne, Zbiory Wilanowskie, sygn. RA 39, nr 10.
2. Fotografia projektu rzutu, Archiwum Fotograficzne Instytutu Historii Sztuki U. J.
3. Czernof B., Album de L'Institute d'Alexandre ... de Pulaw, Varsovie 1848.

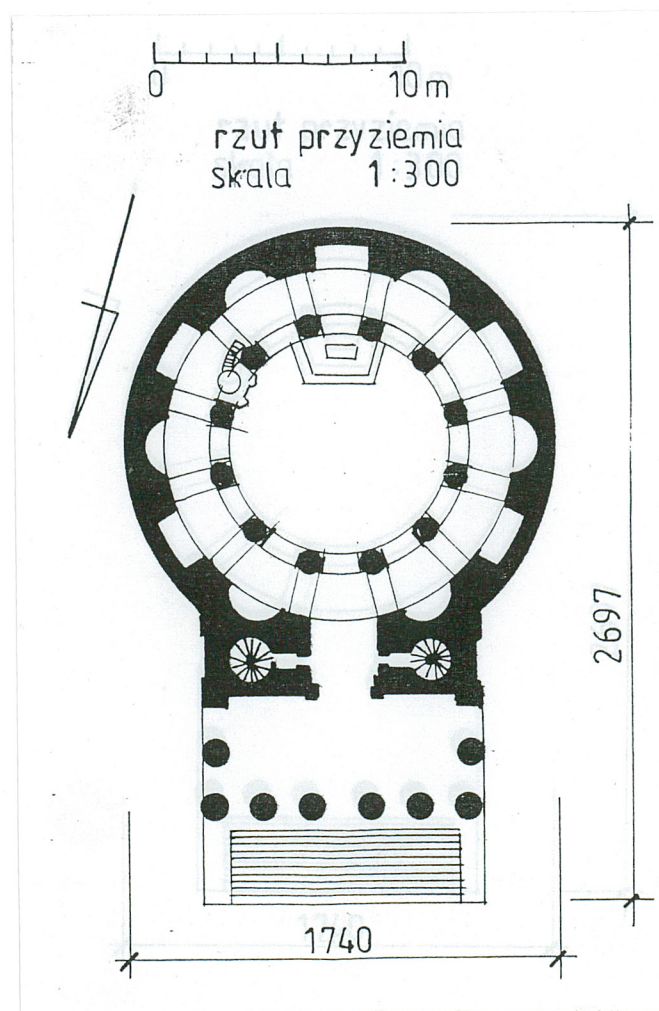
27. Załączniki

wkładka do karty ewidencyjnej zabytków architektury i budownictwa
- szt. 3 .

1. Miejscowość.....	4. Obiekt (nazwa jak w karcie)	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. GminaPUŁAWY.....	D. KAPLICA W ZESPOLE PAŁACOWYM	Plan historyczny rzut
3. Województwo.....PUŁAWY MIASTO.....	Ob. kośc. parafialny p.w. Wniebowzięcia NMP	Ikonografia
LUBELSKIE		

Plan Puław z 1839 r., oryg. APL

Wkładkę założył: Grażyna Michalska
(imię, nazwisko, data)

2004 r.

Miejsce przechowywania negatywów: WU OZ Lublin

Nowo-Aleksandrja (Puławy)

Kaplica

Wyd. Anieli Żychowicz.

Kaplica Czartoryskich (obecnie kościół)
wyd. Anieli Żychowicz, ok. 1903r.

1. Miejscowość.....	DUŁAWY	4. Obiekt (nazwa jak w karcie)	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina.....	DUŁAWY - MIASTO	KAPLICA P.W. WNIEBOWZĘTEJ BOGA	
3. Województwo.....	WOJ. LUBELSKIE	RODZICY OB. KOŚC. PARAF. P.W. WNIEBOW2.NMP	

FOTO

1. FASADA

2. KOPUŁA ZE ŚWIETNIKIEM

4. DRZWI GŁÓWNE

3. SCHODY PRZED KOŚCIEŁEM

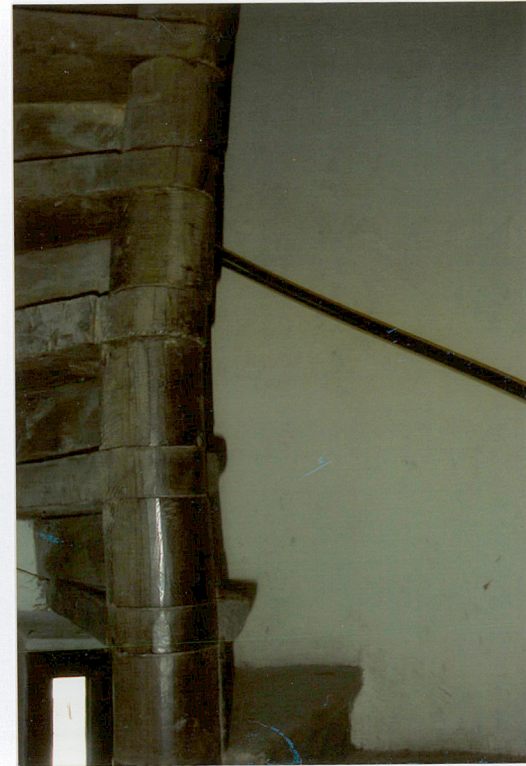
5. FASADA - FRAGMENT

Wkładkę założył: G. MICHAŁSKA 104
(imię, nazwisko, data)

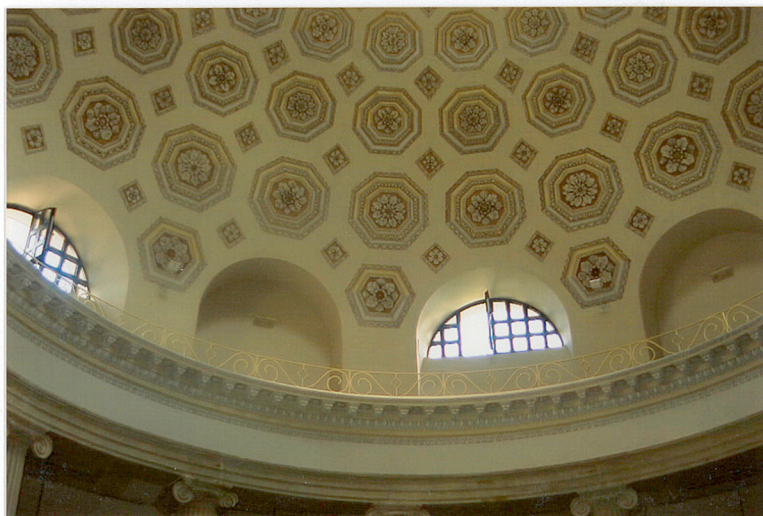
Miejsce przechowywania negatywów: W.U.O.Z. LUBLIN

1. FASADA - FRIZ
2-5. WNĘTRZE

1. Miejscowość.....PUŁAWY.....	4. Obiekt (nazwa jak w karcie) KAPLICA P.W. WNIEBOWZIĘTEJ BOGA RODUCY	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego) FOT.
2. Gmina.....PUŁAWY MIASTO.....	OB. KOŚC. PARAF. P.W. WNIEBOWZIĘTEJ NMP	
3. Województwo.....LUBELSKIE.....		

1, 2. FRAGMENT KOPUŁY

3. GALERIA

Wkładkę założył:.....G. MICHAŁSKA.....'04.....
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów:.....WU02 LUBLIN.....